

könyv az 1925. évi hágai egyezményről, amelyről a szöveg alatt megjegyzi, hogy ez idő szerint nincs ratifikálva, de a szövegben előadja, hogy Magyarország ezen egyezményhez nem is csatlakozott. (258. lap.) Egy helyütt a tisztességtelen verseny ellen „alkotandó” törvényről ír (162. lap), nyilvánvaló elírásból. Szerző azt írja, hogy a kamarai választott bíróság megalakulása előtt előzetes intézkedések nem rendelhetők el. (228. lap.) Ha figyelembe vesszük a törvényes joganyagot és a budapesti tábla P. VI. 7031/1927. sz. kétségtelenül helyes döntését (amely a könyv 235. lapján olvasható), szerző nyilván azt akarta mondani, hogy a választott bíróság csak mint tanács hozhat, tehát csak az elnök, mint egyes bíró, nem hozhat ideiglenes rendelkezést. Idézett alakjában a szerző ennél többet mond, aminek következése az volna, hogy a kamarai választott bíróság igénybevétele esetén be kellene várni a tanács megalakulását és csak akkor lehetne ideiglenes intézkedést kérni. Holott a 23.800/1924. sz. rendelet 3. §-a kifejezetten kimondja, hogy ha a választott bíróság előtt folyik az eljárás, az eljárás megindítása előtt az a rendes bíróság illetékes az ideiglenes intézkedés elrendelésére, amely választott bírósági szerződés hiányában illetékes lenne. Ez a rendelkezés, nézetünk szerint, a kamarai versenybíróságra is áll és az ideiglenes intézkedés a kamarai bíróság megalakulása előtt is kérhető a rendes bíróságnál. Szerző szerint a védjegyügyi zárlatot és lefoglalást a polgári bíró is elrendelheti (246. lap). Nem tudjuk, hogy ezt szerző mire alapítja.

Fenntartás nélkül nem fogadhatjuk el a védjegyjogi licentia megengedhetetlenségét vitató álláspontját (265. lap), noha érveinek súlyosságát méltányolni tudjuk. Helyt nem áll az a tétele, hogy az alkalmazott a versenytörvény 15. §-ába ütköző vétséget „nem a titok jogosulatlan felhasználásával, hanem már a titok elárulásával is elköveti” (218. lap). A törvény a vétség tényálladási alkotó elemévé teszi egyenesen a felhasználást — de lege lata az álláspont a törvénnyel kerül szembe. Más dolog, amire e sorok írója is rámutatott, hogy ez a törvényi állapot a jogvédelem szempontjából nem kielégítő és hogy a felhasználás előtt a felhasználás veszélyével szemben is indokolt volna az oltalom, ami ma esetleg csak polgári per útján érhető el.

Ezen kifogások ellenére is a könyv számottevő nyereséget jelent a mi szegényes irodalmunkban.

B. S.

Kamat és késedelmi kártérítés. Irta: *Dr. Markos Olivér.* (Tébe könyvtár.) Budapest, 1928. Vannak a gazdasági életnek vidékei, amelyek nem rendezettségük tökélye, a belőlük sarjadzott jogelvek tisztasága, hanem éppen az által válnak a tudományos munka színterévé, mert a forgalom középpontjában fekvő is hiányzik kapcsolatuk azokkal a jogi instrumentumokkal, melyek a gazdálkodás zavartalan menetének előfeltételei. Ilyen centrális fontosságú, de a jogi szabályozottságot érzékenyen nélkülöző terület volt a közelmúltban a kamatproblémák területe.

Kamat törvényeink ötletszerű és rendszertelen felépítése mindenkor nehezzé tette az idetartozó szabályok áttekinthetőségét. Tíz éve pedig, mióta a gazdasági viszonyok felfordulása után e nagy érdekeket rendezni hivatott szabálykomplexum felfrissítéséről a jogalkotás egyszerűen megfeledkezett: forrongó és ködbevesző az egész perspektíva. A régi kamattörvények összeomlottak, mert lábuk alól kiszaladt az a gazda-

sági talaj, amelyen épültek; a romok között hol itt, hol ott felénk mered egy újabb keletű építmény ötletszerű és félbemaradt váza, de az egész területet belepi az irott törvényt befonó és megerőtlenítő, szokásjoggá még nem fejlődött, százfelé ágazó bírói gyakorlat; a megmaradt törvényomladékok a jogalkalmazás bázisává kiszélesíthetők már nem voltak, de számbavehető akadályul állottak még utjában annak, hogy a bíróságok jogalkotó ereje szabadon kibontakozzék.

Markos Olivér kedvező időpontban vállalkozott arra, hogy e zavaros és kusza anyagot kellő távlatban állítsa monografiájába keretébe. A judikatura érzékeny iránytűje, miután esztendőik során a szélrózsa minden tájára divergált, ma viszonylagos nyugvópontra jutott. A valorizációs viták lezajlásában vannak — velük a kamatproblémák nagy tömege megszűnt. A Curia 33. és 34. sz. döntvényeivel a legégetőbb kérdések nagy részét kiemelte az erjedő anyagból. Ugyanezen időben a bírói gyakorlat erőfeszítéseinek és csalódásainak reakciójaként egységesen alakult ki a jogászai közvélemény abban az irányban, hogy a kamatkérdések megnyugtató és végleges megoldását nem hozhatja más, mint a törvényhozás rendezése.

Ebben a perspektívában — a próbálkozások liquidálásának és a kodifikáció előestéjének határán — különös jelentőséget nyer Markos könyve. Megállapítható azonban, hogy a helyzeti pozíció előnye nem meríti ki könyvünknek az anyag helyes ökonomiával történő kiválasztásában, szerkezetének világosságában és okfejtésének mindig találó, gyakran meglepő eredményeiben jelentkező értékeit. A kamat és a kamatszerű szolgáltatások fajairól, a tiszta kamatkötelelem elhatárolásáról, a késedelmi- és kárkamat határainak definíciójáról szóló fejezetek, akkor is tanulságos és élvezetes lapjai lesznek irodalmunknak, mikor anyaguk már csak jogtörténeti érdekességre tarthat számot. A Kuria kamatdöntvényeinek érdekes és szellemes bírálata során örömmel köszöntöm a 35. számú döntvény eleven és erős kritikáját: nagyon helyesen mutat rá a szerző azokra a veszedelmekre, amelyek az 1877: VIII. t.-c. 8%-os kamatmaximumának erőszakos restaurálásával, gyógyulásban lévő gazdasági életünket érhetik. Érdekes a könyvnek de lege ferenda összegyűjtött anyaga, amely a felvetett gondolatok és a megoldásul kínálkozó formulák változatosságával a törvényalkotási munkának gazdag tárháza lesz. Különös értékét látom a könyvnek abban, — ami egyébként a multakkal ellentétben, újabb monográfiáinknak örvendetes tendenciaként jelentkező tünete — hogy a bírói gyakorlat részletes ismertetése mellett, nemcsak hasznosítja, de idézi és feldolgozza a jogirodalom eredményeit is, azokat a szellemi erő kifejtéseket, amelyek leghamarabb egyengették a kérdés helyes megoldásának útját.

Markos könyve ma nélkülözhetetlen kézikönyve a gyakorlati jogásznak; a közel jövőben a jogalkotás értékes anyaggyűjteményeként hasznosítható; egy nyugodtabb levegőben élő jogásznemzedékeknek pedig maradandó beesű jogtörténeti rekreációja lesz.

Dr. Varamai István.